

Dar aceasta nu prejudică întru nimic chestiunea derivării etimologice.

Miklosich (*Et. Wb. d. sl. Spr.*, p. 204) explică pe pol. *multanka*, „Rohrpfefe“, ca „aus der Moldau (*multany*) stammend“, și, că această „moldauische Hirtenflöte“ (Brükner), întocmai ca și pol. *multanki*, „eine Art Säbel“ (v. Wędkiewicz, în *Mitteilungen des Rum. Instituts* din Viena, I, p. 265), reflectă pe moldovan (**moldvan*, **moldan*, **muldan*), iar nu pe *muntean* (din care, rus. dial. *muntean*, „Gebirgsbewohner“, consemnat la Miklosich, l. c.), se vedește, în chipul cel mai neîndoios, prin corespondentul slovac *moldanky*, „bucium“ (citată și la Șăineanu, *Istoria filologiei române*, p. 220).

Am crezut necesară această punere la punct a unei erori, care nu se mulțamește cu meritul de a fi făcut, odinioară, pe răposatul păr. Marian (*Portretul lui Miron Costin*, p. 35), să dăruiască pe Miron Costin „Muntenilor“, fiindcă interpretase ca *Muntean* pe *Multan* din legenda polonă a medaliei comemorative pentru vizita „logofătului Miron din Moldova“ (*logofeta Mirona z Multan*) la Cracovia¹.

V. Bogrea

Din sinonimica lui „Drac“: Chiorchiojilă.

Intre diferite alte nume pentru ‘Drac’, cele mai multe neatestate aiurea (*Bulicheriu*, *Cotilici*, *Desachi*, *Dodielnicu*, *Fesache*, *Găvozditu*, *Goidilă*, *Hăndrea*, *Hanțu*, *Hanțutu*, *Moflea*, *Manghina*, *Polima*, *Paftaru*, *Sana*, etc.²), pe care le înșiră d. V Moisiu în manuscriptul înaintat pentru premiul Wright, — manuscript ce mi-a fost comunicat de d. Murgoci și Kirileanu, — îl găsim și pe acesta, explicat astfel: „Se crede că dracul e încrucișat și se uită pieziș, încrucișat, ca un om *chiorhuz*, *chiorcojat*“ (cf. moldoven. *a se închiorchioșă*, pe care Șăineanu, *Dicț. Univ.*⁴, îl scoate din *cocoș!*).

E, fără îndoială, turc. *keur gueuzlu*, „ingrat; surnom du diable“ (Barbier de Meynard, II, 657); propriu: „aux yeux borgnes, aveugle“ (cf. *ibid.*, II, 166, s. v. *cheïtan*, „diable“, unde se explică de ce „les Turcs appellent le diable *keur*“, — cum îl numesc,

¹ Să amintim, cu titlu de curiozitate, și „etimologia“ lui Costin însuși: *mult* sau *M-Oltean*!

² Pentru *naiba*, cf. și turc. *na-yab* [= *naïab!*], „introuvable“ (Barbier, II, 809). — *Urcoi*, și în „Comoara Satelor“, II (1924), 43, rimând cu „drăcoi“.

de altfel, și ai noștri, după aceeași listă a d-lui Moisiu: *Chioru*)¹. Ocazia e binevenită să adăugim, că, printre numele Dracului, de care s'a ocupat, în mai multe rânduri, G. Pascu (cf. DR., II, 789 și III, p. 454), trebuiă însemnat și *Zarzavela* (la Alexandri), pe care Șăineanu, *l. c.*, îl raportă, cu drept cuvânt, la mr. *zarzavuli* și a cărei proveniență ngr. e patentă².

Să mai adăugim, iarăși, că turc. *caraghioz*, în înțelesul său etimologic, de „ochiu-negru“ (cf. ngr. μαυρομμάτης, din care n. de fam. dr. *Mavromati*, mr. *mavruniāt*, „oacheș, dar și *Cara-ghiuzelea* din *qara gueuzlu*, „joli, séduisant“) se întâlnește, în terminologia pescarilor noștri, ca nume al „cosacului cu ochii mari și negri“: *cosacul caraghios*, și al „scrumbiei cu cap negru“ (rus. *ciornoglava*): *caraghioz* (v. Antipa, *Fauna ichtiologică a României*, pp. 146, 225).

V. Bogrea.

¹ Γκέρας „blind“, din „ντόρτικα“, jargonul țigănesc din provincia Εύβοτανία (în Apusul Greciei continentale); neidentificabil pentru d. Manolis A. Triandaphyllides (*Eine zigeunerisch-neugr. Geheimsprache*, în „Zeitschrift f. vergl. Sprachforschung“, 52 [1923], p. 9), e, evident, același cuvânt turcesc; iar τσοργή, „Mütze, Kopfdecke aus schwarzem Tuch oder Atlas“, nu aparține la țig. *ichor*, „Dieb“, ca τσόρης și τσορέλα, „Dieb“ și „Diebstahl“ (*ibid.*), cum crede autorul, ci, firește, la sl. *čorn*, *cern*, „negru“ (după călătoria căciulii).

² Cf. acum și P. Papahagi, în rev. „Dunărea“ I (1923), p. 101 sqq.